

Pracovník VHÚ Praha Jiří Rajlich oceněn za celoživotní přínos letectvu a Armádě ČR

21.1.2026 - | Vojenský historický ústav Praha

V pátek 7. listopadu 2025 proběhl slavnostní nástup příslušníků 21. základny taktického letectva v Čáslavi u příležitosti Dne válečných veteránů. V rámci toho byla předána vyznamenání nejen příslušníkům zdejší základny, ale i zástupcům spolupracujících institucí.

Jedním z vyznamenaných byl ředitel Odboru historicko-dokumentačního VHÚ Praha, Jiří Rajlich. Z rukou velitele základny plukovníka Milana Nykodyma převzal Pamětní medaili 21. základny taktického letectva Čáslav za celoživotní přínos 21. zTL Čáslav a Armádě ČR.

Letiště Čáslav-Chotusice začalo být budováno v roce 1952 a o tři roky později na něm byl zahájen vojenský letecký provoz. V současnosti zde sídlí 21. základna taktického letectva „Zvolenská“.

Její čestný název, který jí byl udělen v roce 1999, odkazuje na tradice 1. čs. stíhacího leteckého pluku „Zvolenského“ z dob 2. světové války. Základní jádro tohoto pluku utvořili dobrovolníci pod velením štábního kapitána Františka Fajtla, kteří až do počátku roku 1944 bojovali na západní frontě v rámci britského RAF. Následně odjeli na východní frontu, kde byli přeškoleni na sovětskou leteckou techniku a v září 1944 se stali prvními letci čs. zahraniční armády, kteří přistáli na půdě své vlasti. V bojích nad povstaleckým Slovenskem, obklíčeném ze všech stran, si vedli znamenitě. Na výraz tohoto jejich úspěšného bojového působení byl pluku udělen čestný název „Zvolenský“. Válečnou cestu zakončil na jaře 1945 v závěrečných bojích v oblasti Ostravska a Těšínska.

Hlavní výzbroj 21. zTL tvoří víceúčelové bojové letouny JAS-39 Gripen, které před dvěma dekádami, v roce 2005 nahradily dosluhující letouny MiG-21MFN.

Základna je organizačně členěna na velitelství a štáb, 21. křídlo taktického letectva se dvěma taktickými letkami (211. taktická letka s letouny JAS-39C a JAS-39D a 212. taktická letka s letouny L-159), dále jednotky logistiky letectva, logistiky vojsk, radiotechnického zabezpečení a zabezpečení velení.

Základna představuje jednu z klíčových bojových složek vzdušných sil AČR. Jejím stěžejním úkolem je zabezpečit obranu a suverenitu vzdušného prostoru ČR a příhraničního prostoru sousedních států v rámci integrovaného systému PVO NATO. V míru plní úkoly ostrahy vzdušného prostoru v rámci NATINADS, zabezpečuje Národní posilový systém PVO ČR, plní úkoly poskytované pro zabezpečení přijetí posilových prostředků vzdušných sil NATO a plní úkoly zdokonalovacího výcviku se zaměřením na vzdušný boj a přímou leteckou podporu pozemních vojsk v souladu se zásadami použití leteckých sil NATO.

Práce a přínos vojenského a leteckého historika Jiřího Rajliche nebyly oceněny poprvé. Je držitelem celé řady resortních i státních vyznamenání, mimo jiné Vyznamenání Zlaté lípy ministra obrany a dvou Záslužných křížů ministra obrany. Prezident republiky mu udělil Medaili Za zásluhy I. stupně za zásluhy o stát v oblasti vědy.

PhDr. Jiří Rajlich, Ph.D. je dlouhodobým pracovníkem VHÚ Praha, kde zastává funkci ředitele odboru historicko-dokumentačního. Je také předsedou redakční rady ústavního odborného periodika Historie a vojenství.

<https://www.vhu.cz/pracovnik-vhu-praha-jiri-rajlich-ocenen-za-celozivotni-prinos-letectvu-a-armade-cr>